

SWOT-АНАЛІЗ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ СТАРШОЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ: БАЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Міщенко А., Хворостяний І. Г.

Нова українська школа XXI ст. планує кардинально змінити зміст освіти, підходи, методи, форми, засоби навчання та виховання. Важливо, як сприймають зміни учасники освітнього процесу. У процесі SWOT-аналізу, що полягав у розділенні чинників і явищ на чотири категорії – «сильні сторони (strengths), слабкі сторони (weaknesses), можливості (opportunities) та загрози (threats)» [2], було проаналізовано очікування та перспективи учнівства від проекту; визначено упередження/страхи щодо реформування старшої профільної школи; означено небезпеки, пов'язані з його здійсненням; укладено перелік із напрямків та процесів, які потребують покращення.

Сильні сторони профільного навчання:

- вибірковість: увага учнів концентрується на предметах, які їм цікаві та необхідні для подальшої професії;

- мотивація: це дає учням розуміння того, що вони самі вибрали цей курс і саме вони за нього відповідальні, тому будуть вчитися вмотивовано;

- час: учні мають більше часу для того, що для них важливо, цікаво;

- вибір: можливість обирати предмети самостійно вчить дітей поміркованості, відповідальності за свій вибір;

- часткова варіативність: ліцеїсти мають можливість в 10 класі змінити профіль, якщо зрозуміли, що помилилися з вибором предметів;

- спілкування з однолітками: для кожної паралелі за вибором предметів та спецкурсів колектив дітей частково змінюється, що сприяє розвитку комунікативних навичок, соціалізації;

- інтеграція в міжнародну систему освіти: деякі закордонні ЗВО приймають абітурієнтів з 18 р., тому українські випускники, що прагнуть вступити до європейських університетів, не матимуть проблеми з віком;

- профорієнтація: можливість розвитку професійних навичок;

- додатковий рік навчання (12 клас) сприятиме зменшенню навантаження.

Слабкі сторони проекту:

– учням потрібно обрати профіль в кінці 9 класу, що доволі складно, адже багато дітей можуть ще не визначитися з майбутньою професією;

– якщо дитина в 11 класі кардинально змінила вибір подальшого навчання, у неї не буде достатньо потрібних курсів, щоб навчатися в 12 класі, тому їй потрібно або брати літню школу, або брати Gap year;

– моральна неготовність здобувати загальну середню освіту на 1 рік довше;

– діти обов'язково вчать не всі предмети: обов'язковий складник у 10 класі близько 70% (за вибором – 30%), в 11 класі – 50% (за вибором – 30%), у 12 – 30% (за вибором – 70%).

Можливості:

– якщо дитина обрала профіль своєї майбутньої професії, у неї є багато можливостей розвиватися у тій сфері;

– співпраця із закладами вищої освіти;

– можливість гнучкого розкладу уроків;

– зустрічі з представниками фахівців різних сфер діяльності.

Небезпеки:

– обраний профіль обмежує у виборі професії;

– загроза відсутності відпочинку: якщо дитина помилилася у виборі профілю й приймає рішення його змінити, то має подолати освітні втрати;

– завищені очікування здобувачів освіти до реформування старшої профільної середньої освіти;

– неможливість відновити освітні втрати здобувачів освіти пілотних шкіл, якщо реформа виявиться неефективною.

У результаті дослідження виявлено можливості й загрози профілізації навчання, її сильні й слабкі сторони, які можуть бути використані для формулювання стратегії організації навчання в академічному ліцеї старшої профільної школи та враховані в процесі пілотування, адже відображають бачення безпосереднього бенефіціара реформи – учнівства.

Список використаних джерел

1. SWOT-аналіз. URL: <https://osvita.ua/vnz/add-education/glossary/9635/> (дата звернення: 25.04.2024)
2. Для чого вчителям SWOT-аналіз і як його робити. URL: <https://nus.org.ua/2021/10/29/dlya-chogo-vchytelyam-swot-analiz-i-yak-jogo-robyty/>
3. Махія Т.А. Визначення сильних і слабких сторін діяльності навчального закладу у процесі дослідження його внутрішнього середовища. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3641